Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטס ערשיינט
דרייטאל וואכענטליך
מונטאג, מיטוואך אונד פרייטאג
אונד קאסטט
פיר עסטערייך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולד.— קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד.— קר. ע. וו.
פיערטעליעהר 2 גולד.50 קר. ע. וו.
פיר'ס אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולד.— קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד.50 קר. ע. וו.
פיערטעליעהר 2 גולד.75 קר. ע. וו.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן
עדזעו מאנ
פרענומעריען!
אונד דער פרענומעראנדאנ-פרייס
בעטרעגט פיר דעם עסטאנד דעם
ערסטען בלאטעס.
דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
וואיטצנער בולווארנומ' 29,
וואהין מאן אויך דיא פרענומעראנד-
אונד-בעלדער צו זענדען בעליעבט.

Nr. 46, זעכצעהנטער יאהרגאנג פעסט, מאנטאג כו ניסן התרמ"ד. Pest, den 21. April 1884.

דער וואהרזייער גובערנער

איבער דיא יודען אין רוסיש-פאלען.

אין קראקויער בלאטט, דיא „רעפאָרמא", פעראפענטליכט זאָעבען אינען לענגערען בעריכט, וועלכען דער גובערנאר צו וואהרשו געגעראל גורקא, אן דיא רוסישע רעגיערונג אין פעטערסבורג אינגעזאנדט האט. דער בעריכט בעפאסט זיך פארצוגליך מיט ראט-שלעגען דאריבער, וויא דיא יודען אין רוסיש-פאלען אין דער וויזע געבילדעט ווערדען קאנגטען, דאס זיא זיך פאס פאלגענדהומע לאזאנגען אונד אן דאס רוסגעזטהום אנשליעסען וועלען, דער וואהרשויער גובערנער לעגט אויף דיא „רוספיצירונג" דער יודישען בעפאלקערונג זעהר גראפעס געוויכט, נאכדעם ער יא דיא פיר אידען גייס גיכט ערפיילליכע אבערצייגונג האט, דאס דיא וויכטיגע פאלגישע בעפאלקערונג זעלבסטגיע אונד גיטמער מיט אידען בערעגנערען, דען רוסען, זיך פערשמעלצען ווערדע. ווייל וואלען אים דיעזעס בעריכטס אייגע האכסט אינטערעסאנטע שטעללען הערפאָרהעבען, וועלכע וויא פאלגט לויטען:

„זעהר בעמערקענסווערטה איזט דער לייד-שאפטליכע פאכפ, דער זיך יא צווישען דען פארטשרידען אונד אדטהאלקסען יודען אין רוסיש-פאלען אונד אין גאליציען מיט אימער שטיינגערעס אייפער געפיהרט ווירד. דעזער רעליגיאזע פאכפ, דער נור דאס אינגערע דעס יודענטהומס בעריהרט, קאנגטע וואהל פאן דער רעגיערונג מיט גלייכגיל-טיגקייט הינגענאמען ווערדען. אללין עס ווירד דא גיכט בלאס אים רעליגיאזע, זאנדערן אויך אים נאציאנאלע פראגען גנקעמפפט. דיא אנגענאנגען פארטשרידטס-יודען אין רוסיש-פאלען אונד גאליציען ארבייטען געמעלך דארין, דאס דיא יודישע בעפאלקערונג זיך פאלגענדיג פאלאנזיג; דיא פארטשרידטס-יודען וואהלען זיך מיט דען פאלגען גענגעלד פערשמעלצען; זיא וואהלען אלס „פאלען יודישען גלייבענס" ערשיינען, אונד אין דיעזער אינגענשאפט ציעהען זיא דענן אויך פיעל גע-פעסטיגטיס גענגען אללעס רוסישע, נאמענטליך אבער גענגען דיא רוסישע רעגיערונג. — דיא יודישע פארטשרידטס-פארטיא וויל אינמאל גיכט וויא אן אנדערע יודישען אבגעשלאסענהייט בלייבען, עס שטעהען אבער ערערייכונג אנדערע אויך אין קרעס צוויא וועגע אפפען: זיא קאנגטע געמעלך אפפען דיא אומגעשטאלטונג דער יודען אין טריע אונ-טערטאנען רוסלאנדס אנשטרעבען אונד דעמגע-מעס דיא „רוספיצירונג" אנדערער גלייבענס-גענאססען בעזיערקשטעללען, אין וועלכעם פארהאבען זיא זיעהען דער רוסישען רעגיערונג געגיס דיא קרעפ-טיגסטע אונטערשטיצונג געפינדען דעזעט. — דאך עס שטאנד דער יודישען פארטשרידטס-פארטיא אויך דער וועג אפפען, אנדערע גלייבענס-גענאססען אינע רוסיען-פיינדליכע אונד פאלען-פיינדליכע געוועזענע אינגיפלאסען אונד דיא פאלאלשטעריגע פאלאזוירונג דער יודישען בעפאלקערונג הינצוארבי-טען. — ליידער האט דיא יודישע פארטשרידטס-פארטיא דעזעען לעטצטען וועג אינגעשלאגען אונד זיך אין ערער בעצעהונג דען רוסען-פיינדליכען בעשטרעבונגען דער פאלנישען נאציאן אנגעשלאס-טען. — אים יאהרע 1863, אלס דיא פאלען אינען איפשטאנד גגען דיא רוסישע רעגיערונג שטיפטען, האבען דיא פארטשרידטס-יודען אין דעזעם איפשטאנדע אינע הערפאָרהעבנדע ראלע גע-שפיעלט. זאלאנגע אלזאָ, דאס דיא פארטשרידטס-יודען אינע פאללשטענדיגע פערשמעלצונג מיט דען פאלען אנשטרעבען אונד אינע רוסען-פיינדליכע געזינגונג אן דען טאג לעגען, דא מוס זיך דיא רוסישע רעגיערונג איך אין דען אנגערען קאמפ הי-נינמישען, וועלכער צווישען דען פארטשרידטס-אונד דען פארטהאלקסען יודען געפיהרט ווירד. דיא רוסישע רעגיערונג מוס דיא פארטהאלקסען יודען אונטערשטיצען אונד דיא פארטשרידטס-יודען שווייכען, דא א נור דעזעם גלייכען-גענאססען מיט דען רוסען-פיינדליכען פאלען זא אונאבלעסיג הינארבייטען!"

אין אבגעם האבען ווייר דען אינגעלייטען זינן דעם אנגען בעריכטעס דעם וואהרשויער גובערנער אבער דיא יודען אין רוסיש-פאלען אונד אבער דערען פאלנישע געזינגונג טרייא צום איסדרוקע געבראכט. דער הערר גובערנער בריכט זיך דען קאפ דאריבער, וואהרס דיא יודען עבען דען פאלען גענגאנאבער פיינדליכע געזינגונגען הענגען, גיכט אבער דען רוסען גגענגאנאבער. אונד דא קאממט ער אויף דען קאמפשען אינפאלל, דאס דיא רוסישע רעגיערונג אין דען אינגערען שטייט צווישען דען פארטשרידטס- אונד דען פארטהאלקסען יודען זיך הייניממענגע, אים דיא פאלען-פיינדליכע יודישען בעפאלקערונג אינע טעפע פערבייטערונג גגען אינע אנדערע רעגיע-רונג, דיא אבעראלל דיא גאנזע האבען וויל הער-פארצוריסען. — דער הערר גובערנער העטטע פאר אללעם אין זיך ווייל דיא פיינדליכע זאלאנגע וואהרע קאממט עס דענן, דאס דיא יודען זיך עהער צו דען פאלען הינגעגאנגען פיינדליכ, אלס צו דען רוסען? — דיא אנטוואָרט לייגט אויף דער האנד. זיא אהרהנערטען האבען דיא יודען בייא דען פאלען פיינדליכע אייפנאהמע אונד אייפרייגערען שטיין געפונדען, וועהרענד זיא אין רוסלאנד זאוואהל זייטענס דער בעפאלקערונג, אלס זייטענס דער רע-גיערונג עייגען פערפאלגונגען, בערדיקונגען, בע-שרענקונגען אונד פלייגערייגען אייגענטעטס וויא. — לייגט דער הערר גובערנער צו וואהרשיי-וויכליך גראפעס געוייכט דאריף, דאס דיא יודישע בעפאלקערונג זיך גיכט מעהר דעם פאלענטהומע אנדערן אייפערזיעליך דעם רוסענטהומע אנ-שליעסען זאלל — זא מאגט דיא רוסישע רעגיערונג דען יודען עגגעס הארע איממאס אין פייהיט גע-ווערען, וועלכעם דענגעלבען זיך יא זייטענס דער פאלען גגעגיערט ווארדע. דורך אינע אינגמשיגע אין דיא אנגערען שטרייטגקייטען דער יודען ווירד עס דער רוסישען רעגיערונג ניממער גגלינגען, דיא הערצען דער אדטהאלקסען יודען פיר זיך צו גע-ווינגען. דיא אדטהאלקסען יודען ווערדען אידערע עייגגער עבענזא וועגגע אייפרייטע לייבען קאנגען וויא וועגגע דעם זייטענס דער פארטשרידטס-יודען ווערדען קאנן. דיא רוסישע רע-גיערונג ווירד דורך אידער איינגרייפען אין דיא אינ-גערען שטרייטגקייטען דער יודען וואהל דיא העטצערייען צווישען פארטשרידטס- אונד אדטהאלקסען יודען פיר קורצע צייט שטיינגען, אללין פיר זיך זעלבסט ווייל זיא דיעמיט וויעגגע געווינגען. ביידע פארטיען ווערדען אלסבאלד צור אינזיכט גגלאנגען, דאס דיא רוסישע רעגיערונג גיכט דיא אינטערעססען דער יודישען אדטהאלקסיע, זאנדערן נור אידערע אייגע-גען אינטערעססען פארדערן ווייל דורך שווייכונג דער יודישען פארטשרידטס-פארטיא.

וואהרליך! אנגעזיכטס דיעזעס בעריכטעס דעם וואהרשויער גובערנערס אן דיא פעטערסבור-גער רעגיערונג ווערע עס אן דער צייט, דאס דיא פארטשרידטס- אונד דיא אדטהאלקסען יודען איד-רעגאנגגערען שטייט פארלייס איבערהייפט פאללען לאסגען. דיא רוסישע רעגיערונג זאלל אינזעהען, דאס זיא דיעזען אנגערען יודישען שטייט גיכט אין איהרעם אנטערעססע איינטצען אונד מיסבראוכען דארף, ווייל זיא דיא יודען פיר זיך גגייגגען, דא גיכט עס הייפיר נור איין זיכערעס מיטטעל: דיעזעס הייסט: פאללשטענדיגע הייט אונד גלייכשטעללונג דער יודען!

פערשיעדענע נייאוגקייטען.

* (אינזער קראנפרייגעגפאר אין קאנסטאנטינאפעל.) אים דער טירקישען הייפשטאדט ווירד פאס 20-טען דיעזעס טעלעגראפירט: גגעסטערן גאב דער סולטאן צו ערקענען דעם עסטערייך-אונגארישען קראנפרייגעגפאר אין פעסט-מאהל. וועלכעס דרייא שטונ-דען דויערטע, דיא פרייגעגפסען שטעאגיע זאס אן דער טאפעל צור רעכטען וויא דעם סולטאנס, קראנפרייגען רודאף דאנגגען צור לייגען וויא. — דיא בעגלייטונג דעם קראנפרייגעגפאר-פאר, וויא אויך דיא טירקישען מייגיסטער אונד פערשיעדענע האפ-, ווייזענטאנגער שפיזען אבגעזאנדערט אן קלייגען טישען. דיא טאפעל וואר מיט גאלד גע-דעקט. דער קראנפרייגען אונד דיא קראנפרייגעגפס-ערהעלטען דיא האכסטען טירקישען אייר-דען, אויך אללע פערזאנען אין דער בעגלייטונג דער האהען גגעסטע וואהרדען זיטענס דעם סולטאנס מיט פער-שיעדענען אייר-דען גגעשמיקט. — דיא אייסערארדענט-ליכע הערצליכע אייפנאהמע, וועלכע אינזער קראנ-פרייגעגפאר אם טירקישען האפע גגעפונדען, האט אינשטרייטיג אויך אייגע פאלנישע בעדייטונג. עס צייגט דיעס פאן דער אייפרייכטיגען פיינדליכען גע-זייגונג, וועלכע אין דער טירקישען רעגיערונגס-קרייזען פיר אינזערע מאנארכיע הערשט. מאן האט גגעפרייגעט, דאס דיא בעזוגגונג דער הערצעגאנ-וויגא אונד באסגען דורך עסטערייך-אונגארישע מילישער נור דאצו בייטראגען קאנגע, אם טירקישען האפע אייגע עייגע פערבייטערונג גגען אינזערע מאנארכיע הערפיזעזוארען. דעם איזט יעדאך גיכט זא, מאן איזט אין קאנסטאנטינאפעל צור אי-בערצייגונג גגעקאממען, דאס ווען עסטערייך-אונ-גארן גיכט דיא הערצעגאוויגא אונד באסגען בע-זוגגט, קיין אנדערער דארט פעסטען פיס גגעפאסט העטטע, אלס רוסלאנד. גגן איזט עס וועלבסטפער-שטענדליך, דאס מאן אין קאנסטאנטינאפעל ליי-בער עסטערייך-אונגארן גגס נאכבאר האבען וויל, אלס דאס עייגענטליכע אייפרערונגס-וזכטיגע, גגממער רוסלאנד, וועלבעס דיא גאנגגע טירקיא אויף איינ-מאל פערשלינגען מאכטע.

* (באראן פערדינאנד ראטהשילד אויס לאנדאן) ווייל זיס איינ-גגען מאגגען אין אונזערער הייפשטאדט. וויא עס הייסט, האט דיעזער בעזוך קיינגען אנדערען צוועק; ווייל זיא דיעמיט וויעגגע געווינגען. ביידע פארטיען ווערדען אלסבאלד צור אינזיכט גגלאנגען, דאס דיא רוסישע רעגיערונג גיכט דיא אינטערעססען דער יודישען אדטהאלקסיע, זאנדערן נור אידערע אייגע-גען אינטערעססען פארדערן ווייל דורך שווייכונג דער יודישען פארטשרידטס-פארטיא.

וואהרליך! אנגעזיכטס דיעזעס בעריכטעס דעם וואהרשויער גובערנערס אן דיא פעטערסבור-גער רעגיערונג ווערע עס אן דער צייט, דאס דיא פארטשרידטס- אונד דיא אדטהאלקסען יודען איד-רעגאנגגערען שטייט פארלייס איבערהייפט פאללען לאסגען. דיא רוסישע רעגיערונג זאלל אינזעהען, דאס זיא דיעזען אנגערען יודישען שטייט גיכט אין איהרעם אנטערעססע איינטצען אונד מיסבראוכען דארף, ווייל זיא דיא יודען פיר זיך גגייגגען, דא גיכט עס הייפיר נור איין זיכערעס מיטטעל: דיעזעס הייסט: פאללשטענדיגע הייט אונד גלייכשטעללונג דער יודען!

פערשיעדענע נייאוגקייטען.

* (אינזער קראנפרייגעגפאר אין קאנסטאנטינאפעל.) אים דער טירקישען הייפשטאדט ווירד פאס 20-טען דיעזעס טעלעגראפירט: גגעסטערן גאב דער סולטאן צו ערקענען דעם עסטערייך-אונגארישען קראנפרייגעגפאר אין פעסט-מאהל. וועלכעס דרייא שטונ-דען דויערטע, דיא פרייגעגפסען שטעאגיע זאס אן דער טאפעל צור רעכטען וויא דעם סולטאנס, קראנפרייגען רודאף דאנגגען צור לייגען וויא. — דיא בעגלייטונג דעם קראנפרייגעגפאר-פאר, וויא אויך דיא טירקישען מייגיסטער אונד פערשיעדענע האפ-, ווייזענטאנגער שפיזען אבגעזאנדערט אן קלייגען טישען. דיא טאפעל וואר מיט גאלד גע-דעקט. דער קראנפרייגען אונד דיא קראנפרייגעגפס-ערהעלטען דיא האכסטען טירקישען אייר-דען, אויך אללע פערזאנען אין דער בעגלייטונג. דער האהען גגעסטע וואהרדען זיטענס דעם סולטאנס מיט פער-שיעדענען אייר-דען גגעשמיקט. — דיא אייסערארדענט-ליכע הערצליכע אייפנאהמע, וועלכע אינזער קראנ-פרייגעגפאר אם טירקישען האפע גגעפונדען, האט אינשטרייטיג אויך אייגע פאלנישע בעדייטונג. עס צייגט דיעס פאן דער אייפרייכטיגען פיינדליכען גע-זייגונג, וועלכע אין דער טירקישען רעגיערונגס-קרייזען פיר אינזערע מאנארכיע הערשט. מאן האט גגעפרייגעט, דאס דיא בעזוגגונג הערצעגאנ-וויגא אונד באסגען דורך עסטערייך-אונגארישע מילישער נור דאצו בייטראגען קאנגע, אם טירקישען האפע אייגע עייגע פערבייטערונג גגען אינזערע מאנארכיע הערפיזעזוארען. דעם איזט יעדאך גיכט זא, מאן איזט אין קאנסטאנטינאפעל צור אי-בערצייגונג גגעקאממען, דאס ווען עסטערייך-אונ-גארן גיכט דיא הערצעגאוויגא אונד באסגען בע-זוגגט, קיין אנדערער דארט פעסטען פיס גגעפאסט העטטע, אלס רוסלאנד. גגן איזט עס וועלבסטפער-שטענדליך, דאס מאן אין קאנסטאנטינאפעל ליי-בער עסטערייך-אונגארן גגס נאכבאר האבען וויל, אלס דאס עייגענטליכע אייפרערונגס-וזכטיגע, גגממער רוסלאנד, וועלבעס דיא גאנגגע טירקיא אויף איינ-מאל פערשלינגען מאכטע.

* (באראן פערדינאנד ראטהשילד אויס לאנדאן) ווייל זיס איינ-גגען מאגגען אין אונזערער הייפשטאדט. וויא עס הייסט, האט דיעזער בעזוך קיינגען אנדערען צוועק;

פערלאָזונג.

דער אונגאַרישער פּרעמיע-לאָזע.

ביא דער אם 15. אפּריל פאַרגענאָמענענען ציעהונג זוואָרען פאָלגענדע סעריען נעצאָגען: 623 857 922 1104 1354 1608 1638 1642 1827 1983 2155 2294 2349 2725 2810 2948 2999 3323 3417 3356 3138 3834 4407 4426 4525 4579 5094 5166 6331 5372 5375 אונד 5997. אָן דיעזען פיעל דער הויפּטטרעפּפער מיט 10000 גולד: אויף ס׳ 2999 נ׳ 22 ז; דער 2-טע טרעפּפער מיט 10000 גולדען אויף ס׳ 1104 נ׳ 43. אונד דער 3-טע מיט 5000 גולד. אויף ס׳ 2999 נ׳ 23, פערנער נעווינגען: יע 1000 גולד: ס׳ 1354 נ׳ 13, ס׳ 4407 נ׳ 42, ס׳ 4525 נ׳ 50, ס׳ 5375 נ׳ 33; יע 500 גולדען: ס׳ 623 נ׳ 9 15, ס׳ 922 נ׳ 6, ס׳ 1608 נ׳ 1, ס׳ 1638 נ׳ 2, ס׳ 1642 נ׳ 6 18, ס׳ 2155 נ׳ 35, ס׳ 2294 נ׳ 19, ס׳ 2725 נ׳ 4 14, ס׳ 2948 נ׳ 39, ס׳ 3138 נ׳ 14, ס׳ 3823 נ׳ 41, ס׳ 5094 נ׳ 3, ס׳ 5331 נ׳ 3, ס׳ 5372 נ׳ 8 אונד נ׳ 37.

אויף אללע איבריגען פערלאָזונען סעריען פאָללט דער נעריגסטע נעווינן פאָן יע 144 גולדען.

2) פּפאַנדבריעפע דער אכטערר. באָדענ-קרעדיט.

ביא דער אם 15טען מאַי פאַרגענאָמענען ציעהונג פיעל דער הויפּטטרעפּפער מיט 5000 גולד: אויף ס׳ 2634 נ׳ 28 — אונד דער 2-טע טרעפּפער מיט 2000 גולדען אויף ס׳ 3126 נ׳ 84; פערנער נעווינגען יע 1000 גולד, ס׳ 1625 נ׳ 28 אונד ס׳ 2272 נ׳ 72. דאָן וואָרדען פאָלגענדע 5 סעריען נעצאָגען 571 1471 3795 3943 3951, וועלכע יע 100 גולדען נעווינגען.

בריעפע דער דעראַכטציאָ.

אָן מ ע ר ע ר ע: פאָן דען בריינשווייגער לאָ. זען פינדען יעהרליך דריא סעריען-ציעהונגען, אונד צוואַר אם 1. מערץ, 1 יולי אונד 1. נאָוועמבער, אונד דריא נומערן. ציעהונגען אם 30. אפּריל, 31. אייגוסט אונד 31 דעצעמבער שטאַטט.

הערען ה׳ ק׳ ב׳-אי׳ס׳: איהר וואָלל-לאָ ניכט נעצאָגען. דאס פּלוגי׳ וואר אָן דאָ אדרעססע איינעם אבאָנענטען אין נאַליציען נעריכטעט, דער איינען קלייגען טרעפּפער נעמאַכט.

הערען ב׳ מ׳. מונקאַטש: ווער האבען אין נומער 41 איספּיהרלינגס פערשפּראָכען, וואס ווער אין נו׳ 42 אויך עפּפּעלל האבען, אינדעם ווער דיא „מאַטשווינגען״ דעם אור-מהיולס פאָלל אינהאַלטעלך מיטגעטהיילט. דיא פערהאַנדלונג זעלבסט קאָנגטען ווער דאָך ניכט מיטטהיילען, נאָכדעם בייס אבערטען נעריכטס-האָף נור דאס פערהאר אונד דאס אור-מהיול ווייטענס דער עריסטען. דאָן דיא אפּפּעלאַציאָן אונד דאס אורטהייל דער ווען אינשטאַנז ווער פערלעזונג נעלאַגענען ווער נלויבען ניכט, דאס אויך נור איינער אינזערער נעריכטען אבאָנגענטען זיך דראָן ערגאָטצען דאבען ווירדע. יאָ ווער אויס דען עקלעדאַסטען טיפּא עסלאַרע שווינדעל-פּראָצעס נאָך איינבאַל איפּנעשיש הערטען.

הערען ה׳ פ׳, קלוזענבערג: דיא פראָגען: וואָרום ווער ניכט עזיהרהנס, דאס דעם דאָרטיגען דאבענער נ ל אז ע ר דיא מאַטריקעל-פּרעדיגט בעראָדליך עגטגאָגען וואָרדע? — אינאָאַך דעסהאלב, ווייל זאָ עטוואס דאס יודענטהום ניכט זאָ עגטפּעדליך בעזיהרט, ווא דיא „שפּערונג דער ישיבות״ וועלכען אקט מאַן נעוויס ניכט מיט שטילשווייגען הינגעהמען דאַרף.

נעשעפטסבעריכט.

פעסטער-פּרייזע.

נעטרייד-נעשעפט. אָן ווייצען וואר נעפּפּעלן מעסיג צו מאַרקטע נעבראַכט, דער פּרעקיז וואר שוואַך 12.00 מעטער-צענטער וואָרדען אפּרעקיפּט.

ווייצען טהייל. 400 מטצ׳ 78.7 קילאָ 9.90 גולד 200 מעטער-צענטער 77,2 קילאָ 9.90 גולדען. — — 100 מעטער-צענטער 76 קילאָגראַם 9.60 גולדען. — פּעסטער-בּאַרען 200 מעטרצ׳ 75.5 קילאָ 9.75 גולד. וויינסבערגער 300 מעטרצ׳ 75,5 קילאָ 9.95 גולד. — 150 מעטער-צענטער, 75, קילאָגראַם 9.35 גולדען. — באַטשקער: 1900 מעטרצ׳ 77.2 קילאָ 9.60 גול. 2500 מעטרצ׳, 75, ס׳ 9.50 גול. 190 מטרצ׳, 75, קילאָ 9.55 גול. באַנאַטער 370 מעטרצ׳ 75,3 קילאָ 9.30 גולדען. — וואַלאַכישער 100 מעטער-צענטער 76.7 קילאָ 9.15 גולד. — (אללעס פּער 3 מאָנאַט).

קוקורוץ 6.20—6,35 גולד.

האַפער (נייא) 6.90—7,30 גולד.

רעגס פּער איינסט-פּעסטבאָנען 1884 צו 13° 13.50 גולד.

פּעסטער שלאַכטפיעה-מאַרקט. ביא דער אם 17-טען ד. מ. הייער אין פּעסט אבגעהאַלטענען וואָכענ. מאַרקטע וואָרדען 1185 שטיק נאָכסען אונד 749 קלייניפּיעה צו מאַרקטע נעבראַכט. היעאָן וואָרדען פּרעקיפּט: 32 שטיק שטייערע, פּער שטיק אָן 100—285 גולדען — 705 אָכסען דאס מאַאר אָן 220—310 גולד. 303 קיהע, דאס מאַאר אָן 160—280 גול. 101 מעלקקיהע דאס שטיק אָן 100—202 גול. 20 שטיק בייפעל, דאס מאַאר צו 140—220 גולד. 434 שטיק קעלבער, דאס שטיק אָן 10 —28. גול. שטיק 315 לעמערע דאס מאַאר אָן 4,—6.50 גול. פייטע פּער 100 קילאָ: אָכסען-פלייש 53. — 56. גולדען. — קוה-פלייש 51 — 54 גולד. קאַלב-פלייש 58—64 גולד. — אינ דיפּפּעל-פלייש 46—52 גולד.

לאַטמאַ-ציעהונג אָם 16. אפּריל 1884.

הערמאַנגשטאַדט:	85	61	41	20	89
לעמבערג:	54	31	9	3	58
פּראָג:	68	73	29	14	36

פיר דיא רעדאַקציאָן פּעראַנטוואָרטליך: מ׳ עהרענטהיל.

קאָנקורז.

אין דער הייגיגען אזראַעליטישען אָרטהאָדאָקסען געמיינדע איזט דיא שטעללע איינעס שוחט, דער התרת הוראה פאָן איינעם אָרטהאָדאָקסען ראַבבינער בעזיטצט, צוגלייך בעל תפלה יבעל קורא איזט, מיט דעם אָרדענס-געהאַלטע פאָן 400 גולדען אונד פּרייער וואָהנונג, צו בעזעטצען. פערנער דיא שטעללע איינעס שו״ב שני, דער עבענפאַללס בעל תפלה איזט, מיט איינעם אָרדענס-געהאַלטע פאָן 300 גולדען אונד פּרייער וואָהנונג. דעפלעקטירענדע וואָללען זיך דיעסבעציגלעך אָן דען געפּערטיגטען קולטוס-פאָרשטאַנד, לענגסטענס ביז הצי איירהבע״ל ווענדען, דא זעלבע שטעללען שאָן אם ר״ה סיין הבע״ל אנצוטרעטען זינד. — דיא ענגטשפּרעכענדען רייזע-שפּעזען ווערדען נור דעם אקצעפּטירטען פערגיטעט.

טיטאָ אילאָך (אונגאַרישער קאָמיטאַט), 1884.

צבי אלמלך וויס, פּרעזעס.

קאָנקורז.

אין דער יירשען אָרטהאָדאָקסען-געמיינדע צו סאָרוואָש איזט דיא שטעללע איינעס שמש, דער צוגלייך שוחט ובודק, קורא ובעל תפלה איזט, צו בעזעטצען, יאהרעס-געהאַלט 250 גולד, פּרייע וואָהנונג, שחיטה, מקוה אונד זאָנסטיגע עמאָלומענטע. דעפלעקטאַנטען, וועלכע מיט כבלות פאָן אָרטהאָדאָקסען ראַבבינען פערזעהען זינד, וואָללען איהרע דעסבעציגלעכען אָפּפערטע מיט עדלע אינזענדען, דעם אקצעפּטירטען, דער זאָפאָרט זיינען פאָסטען אנצוטרעטען דאס, ווערדען 15 גולדען אבערזיידעלונגס-שפּעזען פערגיטעט.

אינגאַין שלעזינגער, פּאַרשטעהער.

קאָנקורז.

עס ווירד געזוכט אין דיפּלאָמירטער לעהרער, וועלכער אין נוטער העבראַיאַר אונד אויך דעלינגאַנס. אונטערריכט צו ערטהיילען פאָללקאָממען בעפעל. הונט זיין מוס. יאהרעס-געהאַלט 250 גולדען אונד פערפּפלעגונג. — דערזעלבע דאס אכט קינדער צו אונטערריכטען, קאָנן אבער נאָך ווייטערע צוויי קינדער נעגען בעצאָהלונג אבערנעהמען. אָפּפערטע, מיט צייגנישען פערזעהען, זינד ביז 24-טען אפּריל צו ריכטען אן

Mátyás Iczig

in Ohla-Toplicza, (Siebenbürgen).

קאָנקורז.

אין ערצעהער פיר איינגע קינדער, דער דען אונטערריכט אין העבראַיש, דייטש אונד אונגאַרישען מאַטאַל-אונטערריכט-גענגען שטעהען לייסטען קאָנן, פּערזעה ביא געפּערטיגטעס אנשטעללונג. יאהרעסגעהאַלט 150 גולדען נעבסט קאָסט אונד קוואַרטיער. אָפּפערטע זינד ביז 1-טען מאַי 1884 צו ריכטען אן

ניימאַן דאַניעל

אין שעבעש (ביא פּאַנאַראַש).

Berko vits Ida — Mező-Szakál

Heller Géza — Maros-Ludas

עמפּפעהלען זיך אללען פערוואַנדטען אונד בעקאַנטען אלס פּ ע ר ל אַ ב ט ע.

פּרוכט- אונד מעהל-פּרייז-טאַבעללע.

ווייצען (נייע)	קוואַלישע פּר. העקטאָליטער	פּער 100 קילאָגראַם	פּריסטע	קוואַלישע פּר. העקטאָליטער	פּער 100 קילאָגראַם
נאָרד-אונגאַרישער	75		קאָרן	— 70	8.05 — 8.35
„	76	9.20 — 9.25	נעדיסטער מאַלץ	62	7.35 — 7
„	77	9.25 — 9.30	פּיטשער	62	8.50 — 7,75
„	78	9.35 — 9.40	האַפער	40	7.20 6.85
„	79	9.45 — 9.50	קוקורוץ מאַנאַטער	75	6.60 — 6.55
„	80	9.55 — 9.60	אויגעל	73	6.75 6.65
„	81		הויזען	—	7.30 — 6.90
	75				
סעכסער-באָדען	76	9.45 — 9.50			
„	77	9.55 — 9.60			
„	78	9.65 — 9.70			
„	79	9.8 — 9.85			
„	80	9.9 — 9.95			
„	81				
מהיים	75				
„	76	9.55 — 9.60			
„	77	9.65 — 9.70			
„	78	9.75 — 9.80			
„	79	9.85 — 9.90			
„	80	9.95 — 10.—			
„	81				
וויסענבורגער	76	9.45 — 9.50			
„	77	9.55 — 9.60			
„	78	9.65 — 9.70			
„	79	9.80 — 9.5			
„	80	9.90 — 9.95			
„	81				

ווייצען	פּער העקטאָליטער	פּריס-אָהנע	פּריס מיט אָנגעלעגטע
„ פּרעס-אָהנע		9.92	
„		9 41	
קוקורוץ		6,53	
נעדיסטער מאַלץ		6 90	
האַפער		6,90	
		—	
		—	

זאַק-מעהל		קר.	פּר.
נומער	0	18	20
„	1	17.60	
„	2	17 2	
„	3	16 60	
„	4	16 —	
„	5	15 20	
„	6	14 30	
„	7	13 30	
„	8	12 30	
	9½	10 70	
שפּיריטוס: אלטע מעסטערע פּרעמיע		32,75	
„ נייע „ קאַרטאָפעל		29 —	

קורז-טאַבעללע אָם 17. אפּריל

נעלד-קורז

	קר.	פּר.
וולנער-אשיג	100	
רוקאַנדי	5	70
עסטערייך-אונגאַרישע 8 גולדען נאָטע		
שטיק (20 פראַנקס)	9	61
נאַפּאָלעאָנדאָר	9	60
רוסישע רובלען	59	25
20 מאַרק-שטיק	19	88
פּאַסטיר-רובעל	1	22

לאָזע.

	קר.	פּר.
1854-ער 4-פּרעצענטיגע שפּאַנישע-לאָזע	123	75
1860-ער „ נאָמצע	137	—
רוסישע אלבע	144	20
1864-ער לאָזע צו 100 גולדען	171	25
רוסישע „ 50 „	171	
לאָזע רומענישע	87	—
פּרעקער-לאָזע	23	25
קרעדיט-לאָזע	176	—
קלאַר-לאָזע צו 40 גולדען	40	25
ראָטהשילדס פּפּ-פּאַרטע-לאָזע	111	50
אינגלענער לאָזע	—	—
קלענלעכישע לאָזע צו 10 גולדען	19	50
ראַקאָציער לאָזע „ 20 „	17	50
אַנדער לאָזע „ 40 „	41	25
מאַלטער לאָזע „ 40 „	37	75
יודישע לאָזע „ 10 „	19	50
סאַלם לאָזע „ 10 „	52	75
וואַלדשטיינער לאָזע „ 20 „	21	60
סט.-לעזשאַנס לאָזע „ 40 „	47	25

	קר.	פּר.
מאַנטאַלוס לאָזע צו 20 גולדען	21	50
מאַריעסער לאָזע „ 100 „	126	—
רעסטע „ 50 „	65	—
וואַרעשער-לאָזע „ 20 „	28	50
וויטשעריער „ 20 „	37	75
אונגאַרישע-קרעדיט-לאָזע צו 100 גולד.	115	25
מאַריעסאַאַר-לאָזע	115	75
וויענער-לאָזע	127	30

ווערטה-פּאַפּיערע

	קר.	פּר.
אונגאַרישע גאָלדרענטע 6%	121	70
רעסטע „ צו 4%	91	90
אונגאַרישע מאַטיאַס-רענטע	88	45
אונגאַרישע גרונטענטלאַסטונגען	100	75
שטעפּפּער באַנאַטער	100	25
פּעסטער-לאָנד	99	75
באַנאַטער	89	75
בוקאָווינאַ	97	—
אונגאַרישע אייזענבאַהן-אַקטיען	141	25
וויינבערגער-אַקטיען-אַקטיענגעזעלשאַפט	97	50
פּפאַנדשטיינע דער אונגאַרישען באַנקע.		
קרעדיט צו 5 אינטאַלט פּרעצענט	—	100
דער אונגאַרישען הייפּאָטעקען באַנק צו		
5½ פּרעצענט	101	50
דער אונגאַרישע אַלגעמיינען באַנק.		
קרעדיט-אַנשטאַלט צו 5½ פּרעצענט	101	25
דער אָסטבאַהן	95	25
„ נאָרד-אָסטבאַהן	147	—

Eigenthümer M. REIS. Verantwortlich für die Redaction: M. EHRENTHEIL. Budapest, 1884. Druck, v. Moritz Burian Waitznerboulevard.

לאָך" ווערט נאָכטרעגלעך איבער דעזען פאָלל נאָך פאָלגענדעם בעריכטעט: אַלס דעזער פאָלל איז צ ו ר א, דער הויפּטשטאָדט דאָלמאַציענס, בע־קאַנט וואָרדן, איילטען זאָגלייך צוויי קריעגס־פאָרצייגע, דאָס איינע אונטער דעם קאָמאַנדאַ דעם פאָסטענס פ אָ ג ע ט ש נ ו נ אונד דאָס אנדערע אונטער קאָמאַנדאַ דעם ערצהערצאָגס קאַרל ש ט ע פ אַ ן, אים דעם ראָטהשילדשען שיפּס־ליין הילפע צו בריינגען. אַלס זיא ערראָך אַן אָרט אונד שטעללע אנלאַנגטען, דאָ איבערצייגטען זיא זיך אַלסבאַלד, דאָס עס איינע גראָסע, אומפאַסענדע אַר־ביט ערפאָרדערן ווערט, אים דאָס ראָטהשילד־שיפלייע־ערפאָלגט צו מאַכען. דער קאָפּטען פאַנעטשטונג פיהרט אַלסבאַלד מיט זיינעם פאָרצייג־נאָך צאָרא צוריק אונד וואָלטע זיך אַן דער רעט־טונגסאָרט ניכט ווייטער בעטהיילען. פיעל עדלער בענאָרם זיך ערצערצאָג קאַרל שטעפאַן, אַלס ער זאָה, דאָס זיין פאָרצייג אַלליין דעזע אַר־ביט אונמאָגליך בעוועלטיגען קאָנטע, פיהר ער איילענדס נאָך פאָרא, וויא בעקאָנגטלעך דיא וסטער־ריינ־אונגאַרישען קריעגס־שיפּס אַרדען שטאַנד־פאָלטען האָבען. פאַן דאָרט נאָהם ער דיא נאָטהיגען פאָרצייגע אונד מאַנשאַפטען מיט אונד אייטע מיט מאַנלוסטער שיגלגלייט אַן דיא דאָלמאַ־טיגישע קיסטע צוריק, וויא אַרטהור פאַן ראָטהשילד זאַמטט בעגלייטונג מיט אַדרעס שיפּסען אונטער שפּיטצען פעלזען פעסטאַסען, אָהנע זיך פאַן דער שטעללע אַרדרען צו קאָנען. דאָפּפענטלעך איזט דאָס שיפּסען בעריינס פאָלטט געמאַכט וואָרדען, אַלדענפאַלס קאָנן באַראָן אַרטהור פאַן ראָטהשילד אַן דעם ערצהערצאָג קאַרל ש ט ע פ אַ ן זיינען עדלען בעפעהיל בעגעגנען:

" (דאָס שטאַמטהויז דער ראָטה־שילד) ווערט דעמנעכסט נעריעדעגעדענען ווער־דען, דיא שטאַדטבעהערדע צו פראַנקפורט אַם מאַין האָט נעמעלד שאַן פאַר לענגערע צייט דען בע־שלוס געפאַסט, דיא עגנע „וועדען־אַסטע" מיט אַרדען אי־אַלטען דיוערן נעגעריך אומגעבען צו לאַסטען. דא דאָס שטאַמטהויז דער ראָטהשילדס עבענפאַלס אַן דער „וועדען־אַסטע זיך בעפינדעט, זא קאָנן איך דעזעס ניכט פערשאַנט בלייבען. דער פראַנקפּר־טער מאַלער ג אַ ב ע ל האָט פאַם עגגלישען האָפע דען איפּטראַנ ערראַלטען, דעזעס הויז אַן אַל צו מאַלען, דאָמיט דאָסזעלבע וועגנגסטענס דורך אַין נעלעגענעס אַל־נעמעלדע דער פערגעסענדהיט עגטערסטען „ווערדע:

" (פ ר ע ס־פ ר אַ צ ע ס נ ע נ ג אַ ר־נ ע ן אַ נ אַ ר כ י ס ט ע ן). אונטער לעזער „ווערדען זיך נאָך ע־אַלגעמיין, דאָס דער שטיידר־נעזעלע אַרטן פראַנער וועגען אַנאַרכיסטישער אומטרעבע פרידליכען בירגער, דיא איהר רעכט אויף דעם וועגע דער בעשטעהענדען געזעצען זוכען, ניכט אבער דורך דאָהע געוואַלט, דורך אויפשטענדע אונד רעוואָלוציאָנען:

" (דיא וויעגע מעדכע נ־מאַר־דער). הונא שענק, קאַרל שענק אונד שלאָס־מאַרק זינד בעקאַנגטלעך אַן אַללען דריא אַנשטאַנ־צען צום טאָדע דורך דען נאַללגען פערארטהיילד וואָרדען. וויא איס וויינען פאָם 20־טען דעזעס טע־לעגראַפיט ווערד, האָט זיינע מאָרגענס דען קאָל־שענק בעגאַנגען. דער אבערסטע גערעכטס־האָף האָט נון דיא טאָדעס־שטראַפע דעס קאַרל שענק אַן לעבענס לענגלי כע גלייכע שווערע קערקער־האָפט פערוואַנדעלט. — הונא שענק אונד שלאָס־מאַרק ווערדען מאָרגען (דינענסטאַג) פריה 7 אוהר אים זאָגנאַנגטען לעבען. האָפע דעם וועגער לאַנ־דעס־גערעכטס דורך דען הענקער הינגעריכטעט ווערדען.

" (אַ ן ד ר י־ע ה ר נ ע ר „קוין.) אַן גראַפיאַדען לעם ווערדענד דער בעסטליכען אָסטער־פ־ע־ר־טאָג אַינע מיטטער אוהר בייען קינדער, איינעם 3 יאָהרע אונד איינעם 8 מאָנאַטע אלט, אַללען אים ציממער. אַלס זיא „ווערד־הערד ע לעקע אוהר דאָס 8 עדרעגע קנד מיט דעם פרידען. רוף עטגעגען: „מטטער! איך האָבע מיינען קליי־נען בריודער עוויינגט" — מאַן קאָנן זיך דען גע־מיטהס־צוטאַנד אינער מטטער דענקען, דיא אוהר יינגסטעס קנד אַן דער „וועגע טאָדט פאַראַנד, אונד צוואַר פאַן דעם אינגען אַלטערען קנדע ע־ווינט: — עס איזט צוגלייכס־פערטשטענדליך, דאָס דעם קנדלינען ברודער־מאָרדער ניכטס געשע־הען קאָנן.

" (קַ ל ט ע־, ש נ ע ע־, אונד פ ר אָ סט־נ ע פ אַ ה ר.) איס גאַנגען נאָרדליכען טהיל אייראָפּאַס בעפינדטעט מאַן אייע פראָסט־נעפאַהר, דא דיא קעלטע אים שטיינ בעריפפען איזט. אַן ר ע ו י אַ ל (ריסלאַנד) וואָר אַם 18. דעזעס דעפ־טיגער שנעע־שטורם. אַללעס וואָרדע מיט מעכטי־גען שנעע־מאַסען בעדעקט. דיא שטראַסען זינד פאַראַנד אַנגעשפּערט: דער שנעע ריכט שטעל לענגייטיג בין אַן דיא דעכער צווי־שטאָקיגער הייזער, זעלבסט דער אייזענבאַהן־פערקעהר מוסט אייגע שטעללע „ווערדען, צוי פייאַנגען דער באַהן וואָרדע מיליטער עגטגעגדעס. — אייך איס הי־ר ד ע ל ב ע ר ג (נאָרד־דייטשלאַנד), וויא אינזערע קאָלאָניען־מאַגען געגענוויערטיג, וויל, ווערד בע־רוכטעט: דייט דעם 19־טען מאָרגענס בעיטעט אונ־זערע שטאָדט אונד אומגעגענד דאָס בילד אייגער ווינטער־ל אַנדשאַפט. דיכטע שנעע־פליעדלעבענדע בירגער, דיא איהר רעכט אויף דעם וועגע דער בעשטעהענדען געזעטצע זוכען, ניכט אבער דורך דאָהע געוואַלט, דורך אויפשטענדע אונד רעוואָלוציאָנען:

" (דיא ווינטער מעדכע נ־מאַר־דער). הונא שענק, קאַרל שענק אונד שלאָס־מאַרק זינד בעקאַנגטלעך אַן אַללען דריא אַנשטאַנ־צען צום טאָדע דורך דען נאַללגען פערארטהיילד וואָרדען. וויא איס וויינען פאָם 20־טען דעזעס טע־לעגראַפיט ווערד, האָט זיינע מאָרגענס דען קאַרל שענק בעגאַנגען. דער אבערסטע גערעכטס־האָף האָט נון דיא טאָדעס־שטראַפע דעס קאַרל שענק אַן לעבענס לענגלי כע גלייכע שווערע קערקער־האָפט פערוואַנדעלט. — הונא שענק אונד שלאָס־מאַרק ווערדען מאָרגען (דינענסטאַג) פריה 7 אוהר אים זאָגנאַנגטען לעבען. האָפע דעם וועגער לאַנ־דעס־גערעכטס דורך דען הענקער הינגעריכטעט ווערדען.

" (אַ ן ד ר י־ע ה ר נ ע ר „קוין.) אַן גראַפיאַדען לעם ווערדענד דער בעסטליכען אָסטער־פ־ע־ר־טאָג אַינע מיטטער אוהר בייען קינדער, איינעם 3 יאָהרע אונד איינעם 8 מאָנאַטע אלט, אַללען אים ציממער. אַלס זיא „ווערד־הערד ע לעקע אוהר דאָס 8 עדרעגע קנד מיט דעם פרידען. רוף עטגעגען: „מטטער! איך האָבע מיינען קליי־נען בריודער עוויינגט" — מאַן קאָנן זיך דען גע־מיטהס־צוטאַנד אינער מטטער דענקען, דיא אוהר יינגסטעס קנד אַן דער „וועגע טאָדט פאַראַנד, אונד צוואַר פאַן דעם אינגען אַלטערען קנדע ע־ווינט: — עס איזט צוגלייכס־פערטשטענדליך, דאָס דעם קנדלינען ברודער־מאָרדער ניכטס געשע־הען קאָנן.

" (קַ ל ט ע־, ש נ ע ע־, אונד פ ר אָ סט־נ ע פ אַ ה ר.) איס גאַנגען נאָרדליכען טהיל אייראָפּאַס בעפינדטעט מאַן אייע פראָסט־נעפאַהר, דא דיא קעלטע אים שטיינ בעריפפען איזט. אַן ר ע ו י אַ ל (ריסלאַנד) וואָר אַם 18. דעזעס דעפ־טיגער שנעע־שטורם. אַללעס וואָרדע מיט מעכטי־גען שנעע־מאַסען בעדעקט. דיא שטראַסען זינד פאַראַנד, אונד צוואַר פאַן דעם אינגען אַלטערען קנדע: דער שנעע ריכט שטעל לענגייטיג בין אַן דיא דעכער צווי־שטאָקיגער הייזער, זעלבסט דער אייזענבאַהן־פערקעהר מוסט אייגע שטעללע „ווערדען, צוי פייאַנגען דער באַהן וואָרדע מיליטער עגטגעגדעס. — אייך איס הי־ר ד ע ל ב ע ר ג (נאָרד־דייטשלאַנד), וויא אינזערע קאָלאָניען־מאַגען געגענוויערטיג, וויל, ווערד בע־רוכטעט: דייט דעם 19־טען מאָרגענס בעיטעט אונ־זערע שטאָדט אונד אומגעגענד דאָס בילד אייגער ווינטער־ל אַנדשאַפט. דיכטע שנעע־פליעדלעבענדע בירגער, דיא איהר רעכט אויף דעם וועגע דער בעשטעהענדען געזעטצע זוכען, ניכט אבער דורך דאָהע געוואַלט, דורך אויפשטענדע אונד רעוואָלוציאָנען:

" (דיא ווינטער מעדכע נ־מאַר־דער). הונא שענק, קאַרל שענק אונד שלאָס־מאַרק זינד בעקאַנגטלעך אַן אַללען דריא אַנשטאַנ־צען צום טאָדע דורך דען נאַללגען פערארטהיילד וואָרדען. וויא איס וויינען פאָם 20־טען דעזעס טע־לעגראַפיט ווערד, האָט זיינע מאָרגענס דען קאַרל שענק בעגאַנגען. דער אבערסטע גערעכטס־האָף האָט נון דיא טאָדעס־שטראַפע דעס קאַרל שענק אַן לעבענס לענגלי כע גלייכע שווערע קערקער־האָפט פערוואַנדעלט. — הונא שענק אונד שלאָס־מאַרק ווערדען מאָרגען (דינענסטאַג) פריה 7 אוהר אים זאָגנאַנגטען לעבען. האָפע דעם וועגער לאַנ־דעס־גערעכטס דורך דען הענקער הינגעריכטעט ווערדען.

" (אַ ן ד ר י־ע ה ר נ ע ר „קוין.) אַן גראַפיאַדען לעם ווערדענד דער בעסטליכען אָסטער־פ־ע־ר־טאָג אַינע מיטטער אוהר בייען קינדער, איינעם 3 יאָהרע אונד איינעם 8 מאָנאַטע אלט, אַללען אים ציממער. אַלס זיא „ווערד־הערד ע לעקע אוהר דאָס 8 עדרעגע קנד מיט דעם פרידען. רוף עטגעגען: „מטטער! איך האָבע מיינען קליי־נען בריודער עוויינגט" — מאַן קאָנן זיך דען גע־מיטהס־צוטאַנד אינער מטטער דענקען, דיא אוהר יינגסטעס קנד אַן דער „וועגע טאָדט

אלס דיא בעוילטיגונג דער גאלדשמידערי-קונסט-אויסשטעללונג אים אינגאר״שען נאציאנאל-מוזעאום. געווים קאנן הערר פאן ראטשילד ביא זיך צו היוצ מעהר גאלד זעהען, אללין עס בעטעט זיך ביא דיעזער אויסשטעללונג דיא גאלד-שמידערי-אבעשען אים דען פערשידענען יאהר-הונדערטען מיט איינאנדער צו פערגלייכען. פיר איינען ראטהשילד איזט זא עטוואס געווים פאן דאהעם אינטערעססע, ווי דער גאלד-אנגלעגענהייטען קיינע פאכ-מענער!

* (קראצ״ען, אונגארן אונד דיא ווידען.) איינע דעפעשע אים אגראם, דער הויפטשטאדט קראצ״ען, פאם 18-טען דיעזעס, לייטשט ווי פאלגט: „אינזערע לאנדעס-רעגיערונג ערלעס איין צירקולאר-שרייבען, אין וועלכעם עס אינטער אנדערם הייסט: דא לויט גזעטצ-ארטיקעל פאם 21-טען יוני 1873 דיא „גלייכבערעכטיגונג דער איזראעליטען אין קראצ״ען איס געשפראכען וואר-דען. זא איזט פיר דען אבערטרשט פאם כריסטענ-טהומע צום יודענטהומע קיין שטאטטלוכעס הינ-דערנים פארהאנדען, עס איזט זעלבסטפערשטענד-ליך, דאס דיא דאבבעגען זאלכע פערזאגען, דיא פאם כריסטענטהומע צום יודענטהומע אבערטראטען, אין דער סינאגאגע נאך יידישעם ריטוס טרויען דיפען, דא דיעזעלבען יא גזעטצלייך אלס יודען בעטראכ-טעט ווערדען!״ — זא ווייס דיא אגראמער דעפעשע, אין קראקאצ״ען דאט מאן אלזא אפ״פיל״ווייל-בען זיך, דאס מאן קיינען אינטערעשיר מאכט צווישען דען „יודען״ אונד דעם „יידישען גלייבען״. אין דעם אינגעבליק, דא דיא גלייכבערעכטיגונג דער „יודען״ געזעצלייך אויסגעשפראכען וואר-דע, אנערקאנטע מאן אייך דיא גלייכבערעכטיגונג דעם „יידישען גלי-בענס״ מיט אללען אנדערען קאנפעסיאנען אים לאנדע! נישט זא לייכטער אין אינגאר. דער וואר-דע דיא גלייכשטעללונג דער יודען שאן אים יאהרע 1867 אויסגעשפראכען — דאך דיא „יידישע רעליגיאן״ גענעסט נאך אממער נישט דיא גלייכ-בערעכטיגונג מיט דען אינדערגען קאנפעסיאנען. דעסהאלב איזט הייר אין אינגארן דער אבערטרשט פאם כריסטענטהומע צום יודענטהומע גזעטצלייך אינשטאטטהאפט. קולטוס - מינישטער טרעפארט גערעכט זאגאר אז ווייס, דאס ער בעקאנגטלך דיא גולטיגקייט אינעס זאלכען אבערטרשטעס פאם כריסטענטהומע צום יודענטהומע איך דאכן נישט אנערקענגט, ווענן דיעזער אבערטרשט אין אינעם שטאאטע פאללגאנגען וואר דע, וא דעם גזעטצ-לייך אבערטרשטען איזט. דיא דאבבעגען דיפען אינגען זאלך אבערטרעטונגען (נ״ר) מיט אינער יודען נישט טייען, דא יא דער אינגאר״שע שטאאט אינען „נ״. נאך אממער אלס ווידרליכען כריסטען בעטראכ-טעט אונד בעהאנדעלט! — נון, ביזהער האט אונ-גארן געזאגט: „וואס מיממערט מיך, דאס דער אבער-טרשט פאם כריסטענטהומע צום יודענטהומע אין עסטערריך, דייטשלאנד, פראנקרייך, ענגלאנד אונד אטאליען געשטאטטעט איזט; — אך בין יא אין זעלבסטטעניגונג שטאאטס אונד פערפיגע דאהער, דאס אויך מיינעם געבעטע אין זאלכער אבערטרשט אונשטאטטהאפט זיא אונד אבער-הייפט פיר אללע צייטען אינע גלטקראפט בלייבען״ — וואס ווירד אבער אינגארן עטצט מאכען? עס בעהייפטעט יא, דאס קראקאצ״ען אינען אינטענגבא-רען בעשטאנדטהייל דעס אינגאר״שען שטאאטס. געבעטעס בילדע: נון טרטט אינס דיא ערשיינונ-גענטגנגן, דאס אין אינגאר״שע טהיילע דעס אינ-גאר״שען שטאאטס-געבעטעס זעלבסט, נעמליך אין קראקאצ״ען, דער אבערטרשט פאם כריסטענטהומע צום יודענטהומע געשטאטטעט, אין דעם אנדערען טהיילע דאגעגען, אין דעם ווירקליכען אינגארן געגע-לך, פערבאטען איזט! יעדר דעבעלייבער ווערד שפרוך אין דען גזעטצעטע-בעשטעמענגען אויך דען פערשיעדענען געבעטען אינעס אונד דעמזעלבען שטאאטעס. וואהרלך! ווייר שטעהען דורכאוס נישט דאגאר, דאס אינינע פערזאגען פאם כריסטענטהומע צום יודענטהומע אבערטרעטען זאללען! ווייר וואל-לען דאס יודענטהום נישט דורך אינען צו-וואכס פאן אינ״ען בערשיעדען, אונזערע ווייסען אים „תלמוד״ זאגען אז: „קנים גרים לישראל כמהם בבור חרי״ דאס הייסט: דיא איס אינער פרעמדען קאנפעס-סיאן הערבייגעקאממענען בעיטען דעם יודענטהו-מע עבען אלדען עפפעגלייכען שטערן, ווא עטוא אינע נאדעל. דיא אין דאס פלייש אינעס לעבענדען הייניגעשטעקט ווירד; דער קאפער דעם יודענטהומס ווירד אלזא דורך אינען זאלכען צו-וואכס פאן אי״-סען עדער גשווייסט, אלס געשטערקט. פיר דאנ-דעלט זיך מישהין פיר אונס גערים נישט אים דיא גזעוויגונג אינינער „גרים״, וואהל אבער האנדעלט עס זיך פיר אונס אים דיא „ערדע דעס יודענטהומס״. ווייר ווייסען, דאס דער יידישע גלייבע קיינער אנ-דערען קאנפעסיאן דעם לאנדעס אין אינגענ-וועלבער בעציעהונג נאכשטעהט. זאלאנג עדאך דאס אין יודע יידישע בריסט אין כריסט דאגעגען נישט יודע יודערען דארף — איזט דעם אינע טעפע בעלייהונג פיר דען יידישען גלייבען, פיר דען אינ-ציג וואהרען גאטליכען גלייבען; אונד עס איזט גע-וויס הייליגע אינפאבע דער יודען אינגארנס. דיא גנעמעהר דער פאללקאממענען גלייכבערעכטיגונג זיך ערפרייען, מיט אללעם אינפער פיר דיא גלייכבע-טיגונג דער יידישען רעליגיאן, פיר דיא גלייכבערעכ-טיגונג דער גאטטעס-לעהרע צו קעמפפען! יידישע ווירדע אין זאלכעם אינטרעסען אים זא מעהר אים-טעט אונד בעהאנדעלט! — נון, ביזהער האט אונ-גארן געזאגט: „וואס מיממערט מיך, דאס דער אבער-טרשט פאם כריסטענטהומע צום יודענטהומע אין עסטערריך, דייטשלאנד, פראנקרייך, ענגלאנד אונד אטאליען געשטאטטעט איזט; — אך בין יא אין זעלבסטטעניגונג שטאאטס אונד פערפיגע דאהער, דאס אויך מיינעם געבעטע אין זאלכער אבערטרשט אונשטאטטהאפט זיא אונד אבער-הייפט פיר אללע צייטען אינע גלטקראפט בלייבען״ — וואס ווירד אבער אינגארן עטצט מאכען? עס בעהייפטעט יא, דאס קראקאצ״ען אינען אינטענגבא-רען בעשטאנדטהייל דעס אינגאר״שען שטאאטס-געבעטעס גלטע: נון טרטט אינס דיא ערשיינונ-גענטגנגן, דאס אין אינגעם טהיילע דעס אינ-גאר״שען שטאאטס-געבעטעס זעלבסט, נעמליך אין קראקאצ״ען, דער אבערטרשט פאם כריסטענטהומע צום יודענטהומע געשטאטטעט, אין דעם אנדערען טהיילע דאגעגען, אין דעם ווירקליכען אינגארן געגע-לך, פערבאטען איזט! יעדר דעבעלייבער ווערד שפרוך אין דען גזעטצעטע-בעשטעמענגען אויך דען פערשיעדענען געבעטען אינעס אונד דעמזעלבען שטאאטעס. וואהרלך! ווייר שטעהען דורכאוס נישט דאגאר, דאס אינינע פערזאגען פאם כריסטענטהומע צום יודענטהום אבערטרעטען זאללען! ווייר וואל-לען דאס יודענטהום נישט דורך אינען צו-וואכס פאן אינ״ען בערשיעדען, אונזערע ווייסען אים „תלמוד״ זאגען אז: „קנים גרים לישראל כמהם בבור חרי״ דאס הייסט: דיא איס אינער פרעמדען קאנפעס-סיאן הערבייגעקאממענען בעיטען דעם יודענטהו-מע עבען אלדען עפפעגלייכען שטערן, ווא עטוא אינע נאדעל. דיא אין דאס פלייש אינעס לעבענדען הייניגעשטעקט ווירד; דער קאפער דעם יודענטהומס ווירד אלזא דורך אינען זאלכען צו-וואכס פאן אי״-סען עדער גשווייסט, אלס געשטערקט. פיר דאנ-דעלט זיך מישהין פיר אונס גערים נישט אים דיא גזעוויגונג אינינער „גרים״, וואהל אבער האנדעלט עס זיך פיר אונס אים דיא „ערדע דעס יודענטהומס״. ווייר ווייסען, דאס דער יידישע גלייבע קיינער אנ-דערען קאנפעסיאן דעם לאנדעס אין אינגענ-וועלבער בעציעהונג נאכשטעהט. זאלאנג עדאך דאס אין יודע יידישע בריסט אין כריסט דאגעגען נישט יודע יודערען דארף — איזט דעם אינע טעפע בעלייהונג פיר דען יידישען גלייבען, פיר דען אינ-ציג וואהרען גאטליכען גלייבען; אונד עס איזט גע-וויס הייליגע אינפאבע דער יודען אינגארנס. דיא גנעמעהר דער פאללקאממענען גלייכבערעכטיגונג זיך ערפרייען, מיט אללעם אינפער פיר דיא גלייכבע-טיגונג דער יידישען רעליגיאן, פיר דיא גלייכבערעכ-טיגונג דער גאטטעס-לעהרע צו קעמפפען! יידישע ווירדע אין זאלכעם אינטרעסען אים זא מעהר אים-טעט אונד בעהאנדעלט! — נון, ביזהער האט אונ-גארן געזאגט: „וואס מיממערט מיך, דאס דער אבער-טרשט פאם כריסטענטהומע צום יודענטהומע אין עסטערריך, דייטשלאנד, פראנקרייך, ענגלאנד אונד אטאליען געשטאטטעט איזט; — אך בין יא אין זעלבסטטעניגונג שטאאטס אונד פערפיגע דאהער, דאס אויך מיינעם געבעטע אין זאלכער אבערטרשט אונשטאטטהאפט זיא אונד אבער-הייפט פיר אללע צייטען אינע גלטקראפט בלייבען״ — וואס ווירד אבער אינגארן עטצט מאכען? עס בעהייפטעט יא, דאס קראקאצ״ען אינען אינטענגבא-רען בעשטאנדטהייל דעס אינגאר״שען שטאאטס-געבעטעס גלטע: נון טרטט אינס דיא ערשיינונ-גענטגנגן, דאס אין אינגעם טהיילע דעס אינ-גאר״שען שטאאטס-געבעטעס זעלבסט, נעמליך אין קראקאצ״ען, דער אבערטרשט פאם כריסטענטהומע צום יודענטהומע געשטאטטעט, אין דעם אנדערען טהיילע דאגעגען, אין דעם ווירקליכען אינגארן געגע-לך, פערבאטען איזט! יעדר דעבעלייבער ווערד שפרוך אין דען גזעטצעטע-בעשטעמענגען אויך דען פערשיעדענען געבעטען אינעס אונד דעמזעלבען שטאאטעס. וואהרלך! ווייר שטעהען דורכאוס נישט דאגאר, דאס אינינע פערזאגען פאם כריסטענטהומע צום יודענטהום אבערטרעטען זאללען! ווייר וואל-לען דאס יודענטהום נישט דורך אינען צו-וואכס פאן אינ״ען בערשיעדען, אונזערע ווייסען אים „תלמוד״ זאגען אז: „קנים גרים לישראל כמהם בבור חרי״ דאס הייסט: דיא איס אינער פרעמדען קאנפעס-סיאן הערבייגעקאממענען בעיטען דעם יודענטהו-מע עבען אלדען עפפעגלייכען שטערן, ווא עטוא אינע נאדעל. דיא אין דאס פלייש אינעס לעבענדען הייניגעשטעקט ווירד; דער קאפער דעם יודענטהומס ווירד אלזא דורך אינען זאלכען צו-וואכס פאן אי״-סען עדער גשווייסט, אלס געשטערקט. פיר דאנ-דעלט זיך מישהין פיר אונס גערים נישט אים דיא גזעוויגונג אינינער „גרים״, וואהל אבער האנדעלט עס זיך פיר אונס אים דיא „ערדע דעס יודענטהומס״. ווייר ווייסען, דאס דער יידישע גלייבע קיינער אנ-דערען קאנפעסיאן דעם לאנדעס אין אינגענ-וועלבער בעציעהונג נאכשטעהט. זאלאנג עדאך דאס אין יודע יידישע בריסט אין כריסט דאגעגען נישט יודע יודערען דארף — איזט דעם אינע טעפע בעלייהונג פיר דען יידישען גלייבען, פיר דען אינ-ציג וואהרען גאטליכען גלייבען; אונד עס איזט גע-וויס הייליגע אינפאבע דער יודען אינגארנס. דיא גנעמעהר דער פאללקאממענען גלייכבערעכטיגונג זיך ערפרייען, מיט אללעם אינפער פיר דיא גלייכבע-טיגונג דער יידישען רעליגיאן, פיר דיא גלייכבערעכ-טיגונג דער גאטטעס-לעהרע צו קעמפפען! יידישע ווירדע אין זאלכעם אינטרעסען אים זא מעהר אים-

---

פאָלליעטאָן.

אונזערע ציט.

(49-טע פאָרטזעצונג.)

אלס הייניך איינע שטונדע שפעטער דאס קיינד דעס שניידער-מייסטערס אויפוואכט, פאגט ער עס פאן איינער זייטע נעפעהרליכען האלז-קראנקהייט ערשפפען. דיא עלטערן שטאנדען, בלאס פאר קומטער אונד אנגסט, נעבען דעם בעטטען.

ער קאנגט דען עלטערן נישט פיעל טראסטליכעס זאגען. דיא זוארען אבער שאן דורך זיין פערשפרעכען, טאגלייך איינגעפאל נאכצוזעהען, בעזוכען.

הייטע מוסטע הייניך נאך אנגעזוטשען שרייבען, עי צאגערטע לאנגע.

עגלייך ווייטעע ער אן לאיאיש איין פאאר הערצ. ליכע צייטלען, אין וועלכען ער איהן דינעם אינגעסטיגע אונד, אהנע זיין פערז-בליכען צו ענס. שולדיגען, דיינען גליק-וואגיש פיר דען פיינד אונד דיא ליע. בע עיא פארבראכטע.

איינען צווייטען בריעף ווייטעע הייניך אן מאטהיל. דע, ער טהיילטע איהר מיט, דאסס דאס זאהנכען דעס שניידער-מייסטערס אין לעבענסגעפאהר שוועבע, דאס ער דארום פעסט נישט פערלאססען קאנגע. ער ערגאנזעטע זיא אן איהר פערשפרעכען, דיא אימע דאגאטהע נאך איהרע ווייקקנפט אויפצוזוכען. פאן דיינער ליעבע שרייבע ער נישטס.

נון האטטע ער ענדליך איינע טהעטיגקייט געפונדען, דיא איהן פאללען אין אנשפרוך נאהם אונד איהם צו דיינען

ווייטער אין דערזעלבען פערזאגען. פעסטע הונטע אייגעם אפפענען הוזטהאר.

ווייס דום מאגען וואר שטראפפ אין דעמזעם ווייר וואר פאן קרומטען, עגגען שטראסען אומטע נעאיידע. נעאנגט האטטע איהן נעזעהען, אלס ער פאר שטעהען אייפשטאהנגער, אבער מיט הילפען קאנגען, פאם ספלאם. טע. דערזער אייפשטאנד, נעגאנגט האטטע דען ווארנונג. נעגען בלוט דעם האטטע אונד דער פוכטע ווארהנגאפטען, ווענען שטראפפ, אן אללען גלייבערן גשטענגנוטע-ד. אבער ווייטעע אונד האלבלוט פאר דיך דיך הייליגען, שטרעקטע ער אומטע ווייטער דיא האנד ווייא אייגע קראללע אין דיא לופט, אלס אב ער דען שניידער גרייפען אונד צערייסען וואללטע.

„שטעהען אללד דער הונד . . . אונד אייגע פלאשע „שנאפס״ טרינקע איך עקסטיא. ווענן דער פרכטפעליכע מענש דיא פרכטפעליכען אייגען גשלאפסען האט . . . הוריראה . . . נישט איך פערלאנגע ווייגען מאר: אונגאר פערלאנגט איהן, ווייל ער עס גווינאנט האט, דיך אן מיר, דעם גראפען דעפאר-מאטאר, צו פרייגען. אך, עס שטהט דעם הערצען ווהל, דיך אן אייגעם פרייארגען בוידער רעכען צו מיסטען. שאפס-קאפ! וואס הייבצלעס דוא דענן זא, דוא בזוט יא מיט דיר נאגען אללין! דוא קאנגסט איהן אומבריגגען — אבער דיא פערדאממטען גזעטצעע!

ווייטעע הייניך גזעאנגען קיינע צייט לוגע. עס נאלט. דען קאפפ אום דאס שוועבליכע לעבען מיט דער טיקשען קראנקהייט אויפצונעהמען.

מאן אום מאן פערגינג, אהנע דאס דיא בעזאגונגס אום דען קליינען דענפיר גשטאנדען וועע. עגסט האטטע דאס פעבער דעס קינדע אין צוגעגעבען, אונד ווייטעע אין אייגע אונד גאנגזלאפסען, וואללטע אין נאר. ארטיגער הוסטען נישט שווערען.

דא — אייגעס מארגנס, וואהל פיעדעזען מאגע נאך דער פערגעבלונג דעס לאיאיש, ערוועלט הייניך דורך דיא פאסט אייגע קארטע, אייגע ווילטער אין אייגעפיגען בוכ-שטאבען גשרייבען שאגט:

„ווענפיער שיגע גערעטטעט! הוסטען לאקע, אפ. פעטיט האט זיך אייגגשטללט — אפטאלד, שניידע.“

הייניך בעאיילטע זיך, צום שניידע צו גלאנגען ער פאגט דאס קינד פעבער-פ דיא.

אפטאלד ווילט אאנגעגיגע ווערען, אין ווילכען זיך עגגטיקען אייבער דיא גגגגוגגג דעס קינדעס מיט צאגען ענגען ש ט ר אָ פ פ מיששען, דען ער עבען אין דיעזער נאכט עגסט פאסט אויס דעם פענסטער הערגיסאדרענגען וזכטע, אונד אייגן דאגן דיא שטילע מרעפפע הינגעטיר ווארט.

הייניך ווינשטע דעם שניידער גליק דאגע, דאס ער דען שלעכטען מגשען לאן ווייא. —

אלס הייניך דען שניידער פערלאססען האטטע אונד עבען אום דעם ענגען גנפכען הערוסכאה, גלוגבטע ער דוג. דעגט שרוטטע פאר זיך פלאפלעך דאס אש-פארבענע גע. וכט ש ט ר אָ פ פ אויסטוכטען צו זוהרען. ער בלעבע שטעהען, אבער דער שענדליכע וויהלע — ווענן ער עס